

ali celo štirirazrednico. Ker pa ni nikakor upanja, da bi se to kmalu zgodilo, bi se pa dalo na drug način vsaj deloma od pomoči. V tej šolski občini je vas Brezje, ki šteje 55 hišnih števil in je dobro 1½ uro od Dobrove oddaljena. V tej vasi je letos 53 otrok, ki so za šolo dosti stari. Prav primerno bi bilo, ko bi se tukaj osnovala samostojna jednorazrednica ali pa vsaj izgrejna šola. Na ta način bi bilo v dobrovski šoli manj otrok in pa otroci iz Brezja, ki hodijo sedaj le po 2 krat na teden v šolo, imeli bi bolj reden pouk.

Pa ne samo tukaj je tako, temveč še po mnogih drugih krajih. Če pregledujemo paznim očesom »Popotnikov Koledar« vidimo, da je po Kranjskem še prav mnogo šol, katere bode treba kmalu razširiti, ako se hoče pri pouku res kaj doseči. —E.

Iz Ljubljane. (Konferencija.) V četrtek dne 30. rožnika je imelo učiteljstvo slovenskih in utrkivističnih šol ljubljanskih svojo okrajno konferencijo v mestni dvorani. Točno ob 8. uri otvoril gospod nadzornik prof. Levce konferencijo, preprijazno pozdravljajoč zbrano učiteljsvo ter imenuje svojim namestnikom c. kr. šolskega svetnika gospoda Blaža Hrovatha. Zapisnikarjema se izvolita gđc. Ivana Praprotnik in gospod Janko Likar. Predsednik nato konstatira, da ima pri današnji konferenciji 46 učnih oseb volilno in glasovalno pravico, od katerih je bilo 44 navzočih. Brez volilne pravice je bilo navzočih 5 oseb.

Kakor že običajno, prebral je tudi tu g. nadzornik važnejše razpise šolskih oblastev, kateri so zagledali v teku tega šolskega leta dan. Najvažnejši med njimi je pač razpis visokega deželnega šolskega sveta z dne 19. vel. srpana 1891 št. 12/pr., kateri naznanja, da je visoko ministerstvo za uk in bogočastje imenovalo za mesto Ljubljano dva nadzornika, in sicer so se oddelile slovenske in slovensko-nemške šole g. prof. Levcu, nemške šole pa g. prof. Wallnerju. Razven teh so se odločile prvemu še

šole v radovljiškem okraju v nadzorovanje, razven nemške šole v Fužinah, katera pripada nadzorniku prof. Wallnerju. Na podlagi te odredbe je sklenil c. kr. mestni šolski svet, da ima učiteljstvo ljubljansko zborovati v dveh posebnih konferencijah in sicer učiteljstvo slovenskih in slovensko-nemških šol posebej, učiteljstvo nemških šol pa posebej. Prvikrat je bilo torej letos učiteljstvo ločeno v dve konferenciji, kar pa lepe razumnosti in kolegijskega postopanja vseh na javnih šolah delujočih učnih močij ni popolnoma nič omajalo. Knjižnica ostane nerazdeljena in učiteljstvo nemških šol ima v odboru jednega zastopnika.

Lep razvitek šolstva ljubljanskega kaže nadaljno poročilo g. nadzornika. Dasiravno so se od njegovega nadzorovanja ocepile nemške šole, vendar mu je nadzorovati v Ljubljani trinajst zavodov s petinšestdesetimi razredi in devetinsedemdesetimi učnimi močmi. Kdor ve, koliko jih je bilo pred 15. leti, pritrdil mi bode, da so šolska oblastva mnogo, mnogo storila v povzdigo ljudske omike. Učnih mest, kakor tudi razredov, je vedno več.

V tekočem letu so se oddale nove službe na mestnih šolah gg. Dimniku in Likarju in gospodičinam Borovski, Praprotnik in Zeme. Zadnja gospodičina je dobila peto mesto na mestni nemški dekliški šoli, pridružena pa je osemrazredni dekliški šoli pri sv. Jakobu.

Za ljubljansko učiteljstvo jako laskav je odlok vis. c. kr. dež. šol. sveta z dne 13. prosinca 1892. št. 2661, v katerem se izreka mestnemu učiteljstvu pohvala na njegovem trudapolnem, popolnoma povoljnem in deloma celo izvrstnem delovanju, posebej pa še učiteljskemu zboru in vodji I. mestne petrazredne deške ljudske šole gospodu Andreju Žumru, da sta ob zadnji deželni učiteljski konferenciji napravila lepo razstavo učil. (Konec prib.)

Društveni vestnik.

Pedagogičsko društvo. Vabilo. (Konec.) Propad našega društva bi bil v nečast učiteljstvu, vspevanje njegovo pa mu bodi v največji in najlepši stanovski ponos.

Tu nam ni treba kazati šele na druge stanove, kateri z največjo požrtvovalnostjo goje svoje strokovno znanje. Ozrmo se jedino le na slična pedagoška društva hrvatska, češka, poljska, nemška itd., in dvomimo, da bi našli pri njih mnogo učiteljev — učiteljic — nedruštvenikov. Zato pa ta društva tudi lepo vspevajo in širijo ugled učiteljskega stanu! Res, da se naše društvo ne more povsem meriti z enakimi inimi društvi; a temu se takoj odpomore, kadar

bi pristopili vsi učitelji in vse učiteljice k društvu in deloma tudi sodelovali pri njem, kajti mnogo tvarine je pri nas še neobdelane, mnogo dela in truda nas še čaka; posebno nam še nedostajajo specijalne metode in pedagogičskih klasikov.

Odbor se ne straši truda in dela, ako najde le duševnih sodelavcev in gmočnih podpornikov.

Zdramite se torej, častiti tovariši in tovarišice — brez izjeme! Žrtvujte malo letnino sebi v duševno korist, stanu pa v čast in ponos!

Ako bi se slovensko učiteljstvo ne odzvalo v obilnem številu temu uljudnemu vabilu, bode najbrž odbor primoran opustiti nadaljno izdavanje »Letnika«

in izdajati le še posamne spise, in to tedaj, kadar se oglasi zadosti naročnikov ali društvenikov, oziroma kadar se razproda večina društvenih knjig, katere ima odbor še v svoji zalogi in ki so navedene spodaj. Z razpečanjem teh knjig bi si društvo nekoliko izboljšalo svoje materialno stanje. Zato ob enem uljudno vabimo slovensko učiteljsko, da nemudoma poseže po teh knjigah.

Pred vsem nameravamo izdati »Jezikovnega pouka II. praktični del«, potem »Nazorni pouk«, »Pouk o črtežih v pomnoženi izdaji« in »Navod za obrtno strokovno risanje« itd. Odbor je pa tudi pripravljen, vsprejemati spise druge vsebine. A tudi izdajanje teh spisov je, kakor rečeno, závisno od p. n. učiteljskega in se utegne zavleči dotlej, da se oglasi za-nje zadosti naročnikov, oziroma društvenikov.

Sploh pa prosimo častito slovensko učiteljsko, naj se blagoizvoli po strokovnih listih izjavljati, kako želi, da bi se zanaprej uravnalo naše pedagoško-slovstveno društvo.

Letnina iznaša 1 gld. in 10 kr. za poštnino. Pri-merni spisi razne vsebine naj se pošiljajo odboru.

V Krškem, meseca maj srpana 1892.

Odbor.

V založbi »Pedagogičskega društva« so do sedaj izšle sledeče knjige:

I. *Pedagogičski letnik* (ta knjiga je že razprodana). I. leto, 1887, uredil Fr. Gabršek, po 1'40 kr.

Vsebina:

1. Fr. Gabršek: Občno vzgojeslovje.
2. Žavski: Vzroki zasurovelosti mladine, šoli od-rasle, in sredstva, kako pomoči tej žalostni prikazni.
3. J. Ravnikar: Komenski-Slomšek.
4. T. Brezovnik: Učne slike iz somatologije.
5. J. Bezljaj: Pouk o črtežih, II. del.
6. Fr. Gabršek: Poročilo o delovanji »Pedago-gičskega društva«.

Fr. Lunder: Vplivanje učitelja na kmetijsko gospodarstvo sploh s posebnim ozirom na sadjerejo.

L. Abram: Kako naj bi učitelj pospeševal če-belorejo?

I. Gantar: O domačih šolskih nalogah na kmetih.

7. Vabilo.

8. Slike k »Pouku o črtežih« v prilogi.

II. *Pedagogičski letnik*, II. leto, 1888, uredil Fr. Gabršek, po 1'40 gld.

Vsebina:

1. Fr. Gabršek: Občno ukoslovje.
2. J. Ravnikar: Zgodovina slovenskega ljudskega šolstva.
3. J. B.: O šolskih stavbah.
4. T. Brezovnik: Namen, ureditev in uporaba šolskih knjižnic.
5. J. Bezljaj: Navod za risanje strojev.

6. J. L.: Pogled na pedagoško polje I. 1887.

7. T. B.: Šolstvo na Štajerskem v šolskem letu 1886/87.

8. J. L.: O učilih.

9. Poročilo o razstavi.

10. Fr. Gabršek: Poročilo o delovanji »Pedago-gičskega društva« v drugem letu svojega obstanka.

11. Dodatek k »zgodovini slovenskega ljudskega šolstva«.

12. Vabilo.

13. Slike k »šolskim stavbam« in k »navodu za risanje strojev« v prilogi I, II.

III. *Pedagogičski letnik*, III. leto, 1889, uredil Fr. Gabršek, po 1'50 gld.

Vsebina:

1. Fr. Gabršek: Izkustveno dušeslovje.
2. J. Ravnikar: Nekaj odlomkov iz Jana Amosa Komenskega »Didaktike«.
3. J. Bezljaj: V šolski delarni.
4. Žavski: Spomini na Dunaj.
5. I. L.: Pogled na pedagoško polje I. 1888.
6. Poročilo o »Prvi slovenski stalni učilski raz-stavi« Pedagogičskega društva.
7. Fr. Gabršek: Poročilo o delovanji »Pedago-gičskega društva« v tretjem letu svojega obstanka.
8. Vabilo.

IV. *Pedagogičski letnik*, IV. leto, 1890, uredil Fr. Gabršek, po 1'50 gld.

1. Fr. Gabršek: Jezikovni pouk v ljudski šoli. I. Teoretični del.

2. J. Bezljaj: Navod k početnemu risanju in oblikoslovju.

3. A. Žumer: V šolski delarni, II.

4. J. Bezljaj: Iz risarske izložbe v Norimberku.

5. J. B.: Vpliv prirode in hrane na zdravje člo-veško.

6. I. L.: Pogled na pedagoško polje I. 1889. in 1890.

7. Fr. G.: Poročilo o »Prvi slovenski stalni učilski raz-stavi« Pedagogičskega društva.

8. Fr. Gabršek: Poročilo o delovanji »Pedago-gičskega društva« v četrtem letu svojega obstanka.

9. Vabilo.

V. *Pedagogičski letnik*, V. leto, 1891—1892, uredil Fr. Gabršek, po 1'40 gld.

Vsebina:

1. Fr. Gabršek: Jana Amosa Komenskega:

I. Šola v igri (IV. del).

II. Kako pregnati lenobo iz šol.

Prevel in uvod dodal

2. I. Lapajne: Simon Rudmaš, koroški šolnik in domoljub.

3. J. Bezljaj: Jednostavni predmeti iz stavbarstva in strojstva. Spisal K. Hesky.

Poslovenil

4. J. B.: Kotomerstvo,

5. —z—: Iz norimberske risarske izložbe l. 1890.
6. L. L.: Pogled na pedagogičsko polje l. 1891.
7. Marija Michél: Statistiški pregled ljudskega šolstva v Avstriji l. 1890.
8. Poročilo o »Prvi slovenski stalni učilski razstavi« Pedagogičskega društva.
9. Fr. Gabršek. Poročilo o delovanju »Pedagogičskega društva« l. 1891.
10. Vabilo.

Razven teh 5 »Pedagogičskih letnikov« je izdalo društvo še nastopne posebne odtise iz taistih:

VI. Fr. Gabršek: Občno vzgojeslovje, 1887, po 80 kr. VII. J. Bezljaj: Pouk o črtah, II. del, 1887, po 30 kr. (ta knjiga je že razprodana). VIII. Fr. Gabršek: Občno ukoslovje, 1888, po 80 kr. IX. Fr. Gabršek: Izkustveno dušeslovje, 1889, po 80 kr. X. Fr. Gabršek: Jezikovni pouk v ljudski šoli. I. Teoretični del, 1890 po 80 kr. XI. J. Bezljaj: Navod k početnemu risanju in oblikoslovju, 1890, po 35 kr.

Vse te knjige se lahko naroče tudi v vsaki knjižarni. Po pošti stanejo 10 (oziroma 5) kr. več.

Vestnik.

Zaroka v cesarski hiši. Nadvojvodinja Margareta Sofija, najstarejša hči nadvojvode Karola Ludovika, brata našega cesarja, zaročila se je z vojvodo Albrehtom Vrtimberskim, presumptivnim prostolonaslednikom.

Osobne vesti. Na mariborski gimnaziji je imenovan začasni profesor g. Blaž Matek rednim profesorjem za računovedo z nemščim in slovenskim učnim jezikom. — G. dr. A. Primožič, naš rojak, dosedaj profesor v Iglavi, je premeščen na Dunaj kot profesor državne gimnazije v II. okraju. — Gdč. Marija Podobnik, vrtnarica na l. mestnem otroškem zabavišču v Ljubljani je umrla dne 15. mal. srpana. V m. p.! — G. profesor Nikodem Donnemiller iz Novega Mesta je prestavljen v Ried na Gorenje Avstrijsko. — Namestni glavni učitelj na učiteljski v Mariboru g. dr. Janko Bezljaj je imenovan stalnim glavnim učiteljem na tem zavodu. — G. I. Strehovec je šel z Vrem k Sv. Gregorju in v Vreme je pa prišel iz Višnje Gore g. J. Šile.

Umrl je g. Francšek Jamšek, šolski ravnatelj v Reichenbergu. V m. p.!

Izpit zrelosti na ljubljanski višji gimnaziji so se dovršili dne 19. mal. srpana. Trajali so 8 dni. K izpitu je prišlo 54 abiturientov. Uspeh je bil naslednji: V a-oddelku sta naredila izpit 2 z odliko, 24 je zrelih, 3 ponavljajo izpit čez 2 meseca in 1 je padel na jedno leto; v b-oddelku jih ima 5 odliko, 17 je zrelih in 4 morajo ponavljati izpit iz jednega predmeta čez dva meseca. Uspeh teh izpitov, katerih se je edenkrat udeležil tudi deželni predsednik g. baron Winkler, sme se torej imenovati zelo ugoden.

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta Ljubljanskega. O seji, katere se je vršila dne 11. mal. srpana, smo dobili naslednje poročilo: Zapisnikar poroča o stvareh, ki so bile od poslednje seje sem rešene kurentnim potem. Prošnji nekega učenca za odpis v tekočem letu predpisane mu ukovine, se ugodi. Po nasvetu c. kr. zdravstvenega sveta se je naročilo vodstvom vseh mestnih deških in dekliških ljudskih šol, da je za zimskega časa v prvem in drugem razredu dopoludanski pouk pričienjati šele ob devetih. Dalje se je vodstvom vseh dekliških šol ukazalo, da je v prihodnje opuščati razstave ročnih del ob sklepu šolskega leta; zajedno je bilo o tem povodu sklenjeno, deželni šolski svet naprositi, naj ustanovi in izda učno navodilo za pouk v ročnih delih. Navodilo dežel-

nega šolskega sveta o uravnavi in upravi šolskih vrtov, sproženo po lauski deželni učiteljski konferenciji, se vzelo na znanje. Glede popolnitve na novostanovljenih učiteljskih službinskih mestih: sedmega na prvi in desetega na drugi mestni petrazredni deški ljudski šoli, sta se stavila deželnemu šolskemu svetu dotična predloga. Prošnja nekega učitelja za denarno podporo in pa prošnji dveh mestnih učiteljev za nagrado glede neobligatnega pouka v slovenščini so se predložile deželnemu šolskemu svetu s priporočilom ugodne rešitve. Učni črtež nekega privatnega učilišča se je zaradi odobrenja predložil deželnemu šolskemu svetu s primernimi predlogi.

Zoper kolero. Kadar se je bati kolere, tedaj ni moči biti dovolj opreznim glede pitne vode. Na vsak način pa je priporočati čisto, pristno slatino, kakor n. pr. Mattonijevo, Gieshübler, ki se je že večkrat o raznih nalezljivih boleznih izkazala kot izborna sredstvo in katero zdravniki zlasti zato priporočajo, ker izvira iz skale, in ima v sebi jako mnogo ogljenika, a je popolnoma prosta škodljivih mikroorganizmov. Priporočati je to vodo zlasti sedaj in posebno tam, kjer pitna voda ni povse čista.

Zrelostni izpit na ljubljanski veliki realki je delalo dne 7., 8. in 9. mal. srpana sedemnajst učencev VII. razreda in jeden vnani. Dva sta ga naredila z odliko, deset jih je prejelo spričevalo zrelosti, trije so padli na dva meseca, trije pa na jedno leto. Maturi je predsedoval c. kr. dež. šolski nadzornik g. Jos. Šuman, dne 8. mal. srpana pa je bil pri skušnji navzočen tudi deželni predsednik gospod baron Winkler.

Zrelostni izpiti na Goriskem ženskem učiteljski. Dne 11., 12. in 13. mal. srpana so delale Slovenke četrtega tečaja c. kr. ženskega izobraževališča v Gorici zrelostne izpite pod nadzorstvom c. kr. deželnega šolskega nadzornika Antona Klodiča pl. Sabladoskega. Vseh kandidatinj je bilo 18. Izmed teh sta 2 napravili izpit z odliko. A tudi druge so napravile dovoljno svoje izpite.

Za prvo abiturijentsko veselico slovenskih in hrvaških pripravnikov, ki se vrši dne 4. mal. srpana v Ljubljani, zložil je starosta slovenskih skladateljev g. A. Nedvčed krasno novo skladbo: »Pri slovesi«. Pela se bode tudi Volaričeva nova skladba: »Domovini«, prirejena za veliki moški zbor s spremljevanjem godbe. Z ozirom na blagi